

PRAEFATIO.

dum plurimum ornare potest, ita proxime ad id accedit in ijs quæ à primo philosopho mutuatur, ut sunt creatio & gubernatio mundi, disputationes de materia prima, & de primo motore; & quæ ad animæ substantiam, uoluntatem, mentem, eiusque immortalitatem attingunt.

Quintusdecimus de prima philosophia & theologia gentiliū, ipsa inscriptioe statim utilitatem sui declarat. Multa sanè de Deo, & pietate, & uarijs ad religionem pertinentibus rebus pie sancteque gentiles docuerunt, quæ tamen nostræ Theologiæ (ut mera synceraque sibi seruaretur) non admiscere, sed hic seorsim indicare uoluimus. Id quod in Ethicis plerūque etiam fecimus, ut quæ de uirtutibus & uitjs, alijsque huic sapientiæ parti proprijs, gentiles uel alij extra Theologicam professionem scripserint, seorsim libro 16. commemorarentur: quæ uero Theologi, Titulo 4. præsentis libri. Et hic quidem satis accurate discrimen hoc obseruaui, ne ullum profanum authorē citarem; Supra uero in Ethicis non æque memini enim sacros quosdam scriptores illic etiam adduxisse; ut hanc etiam ob causam hic liber à superioribus 19. separandus non sit.

Sextusdecimus liber (de quo nunc etiam diximus) totam moralem philosophiam comprehendit, de qua itidem Titulum 4. præsentis libri instituimus, & frequenter inde remittimus Lectorem, ut ab alijs etiam huius Libri locis aliàs ad alios ex præcedentibus 19. frequentius autem hinc illuc quàm contra. Quæcūque enim ad alios libros commodè referri poterant, quamuis Theologiæ aliquo loco accedere potuissent, illis adiunximus, ne hæc nimium augetur, illæ minuerentur. Quamobrem sic quoque omnes huius Operis libros coniungi conueniet.

Septimusdecimus de rebus Oeconomicis agit, & ab Ethica dependet. Eas in hoc libro delibauimus tantum Parte 1. Tituli 4. ubi etiam omnino omitti poterant, ut integræ illic cōtinerentur, cum breuis earum traditio sit. Ethica uero propter prolixitatem commodius separatur.

Octauusdecimus Politicus est: quod similiter argumentum hoc in libro sub finem Tituli quinti paucis attigimus.

Nonusdecimus utriusque iuris Partitiones habet. Constat autem non solum Pontificij iuris scientiam ad Theologiam & utriusque Testamenti tractationem pertinere, ex quibus omnem authoritatem mutuari debebat: sed in Ciuili etiam iure quæ ad ecclesiam & ecclesiasticas personas spectant, multa tractari.

Cum igitur tanta sit horum inter se librorum coniunctio, ut separari non debeant (quanquam superiores magis absque Theologia utiles esse possunt, quàm contra, propter diuisionis modum à nobis obseruatum) Indicem quoque alphabeticum unum in omnes communem colligi operæpretium uidebatur. Qui quidem tertij Tomi olim à nobis promissi utilitatem præstabit: & si quid ipse in disponendo deliquisse uidebor (quod aliquoties factum esse non diffiteor ipse) ut si quædam suo omissa sint loco, uel prorsus, uel ex parte aliqua, aut citata alieno, eiusdem Indicis commoditas me excusabit.

Medicinam aliàs Domino fortunante, seorsim dabimus, eamque locupletissimam, ne frustra tam diu ad postremum dilata sit locum, præsertim cum illud à me postulet professio mea, ut ars quam indies colo & exerceo plus diligentia & perfectionis, quàm cæteri huius Operis libri præ se ferat.

Hæc hæcenus; neque enim illa mihi repetenda duxi quæ ab initio huius secundi Bibliothecæ Tomi præfatus sum: quorum capita hic subscribam, ut quæ quis uoluerit inde petat.

De occasione Operis.

Excusatio si qui obiecerint melius omnia & locupletius fieri potuisse.

Quomodo unde congestum sit Opus.

De usu utriusque Bibliothecæ Tomi, & utrumque coniungendi necessitate.